

18
C. D.

G. 29. nov. 1689

1689, 17^a

24

DE
OBLIGATIONE
SVB INFAMIA

By Schelmschelten /

in Incluta Academia Jenensi

Ejusdem

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DOMINO

JOANNE GVILIELMO,
DVCE SAXONIÆ, JULIÆ, CLIVIÆ ATQVE
MONTIVM, ETC. ETC.

PRÆSIDE

PETRO MÜLLERO, Jcto,
Confiliario Saxonico, Pandect. Prof. Curia Pro-
vincialis, Scabinat. & Facultatis Jurid.
Assessore,

In Auditorio Jctorum

d. Julii 1689.

disputabit

JOHANN. HENRICVS HDN /
Molaviã-Osterlandus.

JENÆ,

Typis PAULI EHRICHII. 1705.

17. 17. 17.

DE
OBLIGATIONE
SIVE INFAMIA

per Gschickel

in hinc A. d. d. d. d.

RECTORI MAGNIFICENTISSIMO

ILLUSTRISIMO PRINCIPIS AC DOMINI

DOMINI

JOHANNIS GUILIELMI

PROFESSORIS MATH. CIVIS ATQUE

MONTANI, ETC. ETC.

1717

PETRO MÜLLERO, I.C.T.O.

Consilii Saxoniae, Praeside P. d. d. d. d.

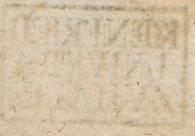
in hinc A. d. d. d. d.

1717

in hinc A. d. d. d. d.

JOHANNES HEINRICHUS

1717

1717

IN NOMINE SS. ET INDIVIDVÆ TRINITATIS
DISPUTATIONIS DE OBLIGATIONE
SVB INFAMIA
PRODROMVS.

Onam famam & illasam virtutis æstimationem magno in pretio tam divinò quàm humanò jure haberi, extra omnem dubitationis aleam positum est. Præterquam enim quod instar libertatis *l. manumissiones 4. ff. de J. & J. l. libertas 4. in pr. ff. de Stat. Homin.* bona fama à naturæ nobis indita & cognata sit, dum bonitas vitæ ex naturæ jure nascitur, accedunt etiam sacrarum literarum encomia. Sic *Ecclesiast. 41.* commendatur cura boni nominis & *1. ad Corinth. 9. vers. 15.* vitæ humanæ bona fama æquiparatur. Nec desunt variarum gentium circa famam religiones, quæ eandem Deabus annumerabant, conf. *Wesembec. ad ff. de Probation. n. 4.* quin imò LL. Romanæ variis privilegiis & favoribus famam bonam condecorarunt. Quorum verò favorum cùm innumerus sit numerus, ita quidem, ut nec charta nec

tempus omnes enarraturo sufficiat, satius erit, si ex illis potissima afferantur. Est autem perquam notum, quod ob metuendum famæ detrimentum actio de dolo malo nec contra parentes, nec patronos, nec in dignitate constitutos ab inferioribus intentari queat. Magnif. Dn. Struv. *Ex. 8. th. 39.* Sicuti ex eadem hâc causâ iisdem personis in *l. jusjurandum 34. §. qui jusjurandum 4. ff. de iur. juramentum calumniæ non remittitur, i. e. non refertur.* Idem etiam cautum est respectu matris monii, ut turpis & famosa actio adversus uxorem denegetur, pro furti actione rerum amotarum iudicio, pro actione de dolo, in factum actione succedente *l. nam in honorem 2. ff. de action. rer. amot. l. divorcii 2. C. eod. tit.* In debitis quoque fama attenditur. Si enim quis ex pluribus causis debitor existat, pecuniamque solvat, non expressâ causâ, in quam solverit, intelligitur exsolvisse, quod ex causa famosa v. g. injuriarum, mandati &c. debebat *l. si quid 7. in pr. ff. de solution.* Nec viventium solum, sed & morientium fama magni aestimatur, adeo quidem, ut hinc inde sarram atque tectam leges esse velint, vid. *l. apud Celsum 4. §. adversus 10. ff. de dol. mal. & met. except. l. injuria 1. §. & si forte 4. ff. de injur. add. §. 1. Inst. qui & ex quib. caus. manum. non poss.* Et in genere quilibet præsumi-

sumitur bonus, donec contrarium probetur *arg. l. merito § 1. pr. ff. pro socio.* Ut proinde fama semper sancta habenda & inter præstantiora referenda sit. Operæ igitur pretium erit paulo altius dispicere, an & quousque bonum tam maximum sub obligationem veniat, & quis hujus obligationis effectus, præprimis, cum nihil frequentius hodiernum sit quam ut homines sibi invicem promittant sub diminutione aut amissione famæ. Quæ causa fuit, quare animum inducerem rariorem quidem & præingenioli mei viribus difficiliorem *de Obligatione sub infamia* commentationem per modum conflictus disputatorii conscribere. Quod ut feliciter fiat, ante omnia me converto ad Deum *Nov. 85. in pr.* eum precatus, velit opellæ meæ principium, medium & finis adesse *Nov. 100. pr.* Cujus firmissimo munitus præfidiô & auxiliô, me accingo ad

PARTIS GENERALIS

SECTIONEM I.

DE IVRE HOMINIS IN FAMAM, ET IN SPECIE DE RATIONIBVS HVIVS IVRIS AFFIRMATIVIS.

SUMMARI A.

(I.) *Autores utriusque sententia tam Negantium quam Affirmantium allegantur.* (II.) *Pro Affirmantibus jus homini in famam competere afferuntur Rationes I. II. & III. Objicitur. Respondetur* (III.) *Ratio IV.*

§. I.

Ante omnia autem quædam præmittenda de dominio hominis in famam, cum ab eo tora reliqua tractatio dependeat. Negato enim dominio & jure in famam, negatur quoque jus sub amissione famæ se obligandi. Et è contrario positò hoc jure, ponitur etiam ejusmodi obligatio. Nec desunt ab utràque parte, sive negantem, sive agentem respexeris sententiam, acerrimi defensores. Qui negativæ sententiæ subscribunt referuntur apud Covarruviam *Tom. 2. variar. resolut. lib. 2. cap. 2. num. 8.* & Vasquium *Illustr. Controvers. lib. 1. cap. 11. n. 7.* Sed antesignanus illorum videtur fuisse Cajetanus *in Summa, verb. detractio & 2. 2. quest. 73. art. 2.* quem etiam sequitur Marquardus Freherus de Existimatione *lib. 2. cap. 8.* Affirmantis verò sententiæ partes amplectitur Covarruv. Vasqu. *prælaudat. loc.* Molina de *J. & J. tom. 5. tractat. 4. disput. 2.* Paulus Galleratus de *renunciation. tom. 2. cent. 1. renunciation. 28. num. 3.*

§. II. *Affirmantium* argumenta sunt hæc, (1) quia homo famam & honorem sibi acquirit & auget instar aliarum rerum ac consequenter ut aliarum rerum, ita & famam dominus existit. Sicuti igitur opes & pecunia & alia bona exteriora in hominis sunt dispositione, ita & fama, modò non vergat in alterius detrimentum. Confer. *Aristot. 4. Ethic. 3.* (2) Quia aliàs hoc absurdum & inconueniens sequeretur, quod nemo scelera sua detegere queat, cum ex hac confessione ansa præbeatur subsequenti infamiae. Quod tamen à nemine sine veri-

veritatis dispendio defendi potest. (3) Cujuscunque restitu-
tio ab homine condonari potest, illud est in ipsius dominio.
Sed famæ restitutionem homo condonare potest. E. etiam
famæ ejusdem dominus erit. Minor facillè patet ex instan-
tia, dum injuria illata remitti potest, imò quandoque re-
missa præsumitur ex variis actibus, ceu patet ex Commen-
tariis non solum Dd. moralium, sed & civilium. Sed *obje-
ctet quis*: Mutilatio quoque membri & aliud damnum illa-
tum remitti potest, nec tamen statim ab hac remissione ad
dominium vitæ vel membri inferri potest. Ad quod respon-
detur, quod inter remissionem mutilationis & remissionem
restitutionis famæ plurimum intersit. Membri enim da-
mnum si remittitur, hoc potius satisfactionem & pecunia-
riam læsionis compensationem, quàm ipsius membri in se
spectati restitutionem concernit. Sin fama restituenda, non
externa aliqua qualitas, sed ipsa fama redintegrandam est.

§. III. Porro & (4) si homo non esset famæ dominus,
sequeretur, quod neque in ipsius potestate sit famæ detrahe-
re. Sed falsum est posterius, E. & prius. Constat siquidem,
quod is, qui falsum dixit testimonium teneatur post revoca-
tionem ejusdem confiteri, se mentitum fuisse, nec v. g. de-
positarius antea depositum inficiatus, postmodum verò con-
fessus infamiæ notam evitabit. Quamvis non negligenda
sit distinctio Vasquii *dect. cap. ii. n. 16.* inter existimationem
nativam seu per virtutem propriam acquisitam, & inter exi-
stimationem dativam, h. e. à superioribus concessam, cum
hæc facillè possit in alium transferri propter senium, morbum
aut aliam inhabilitatem, illa verò non facillè sit migrabilis
de subiecto in subiectum, possit tamen aliis modis tolli.

SECTIO II.

SECTIO II.

continet

NEGATIVAM SENTENTIAM.

SVMMARIA.

(I.) *Negantium fundamentum I. II. III. IV.* (II.) *Respondetur ad Affirmantium argumenta I. & II.* (III.) *Respondetur ad III.* (IV.) *Fit transitus ad ipsam materiam.*

§. I. **N**egantium fundamenta huc tendunt, (1) Quodcumque in vita & membris juris est, illud etiam in fama obtinebit. Atqui vita & membrorum homo non est dominus. E. nec fama. Major propositio confirmatur per commune brocardicum: Fama & vita pari passu ambulant *arg. l. justa 9. pr. ff. de manumiss. vindict. l. isti quidem 8. §. quod si 2. ff. quod met. caus.* Minor verò probatur ex *l. liber homo 13. in pr. ff. ad L. Aquil.* (2) *Ecclesiast. 41.* valdè commendatur cura de bono nomine. Ut proinde fama non sit posthabenda. (3) *In can. non sunt audiendi caus. 11. qu. 3.* vita nostra nobis, fama verò aliis necessaria dicitur. (4) Fama & honor est in honorante, non autem in suscipiente. Ut proinde nec deminutio ejus penes eum sit.

§. II. Verum enim verò his non obstantibus retinenda sunt, quæ in præcedente Sectione multorum calculo approbata sunt. Nec movet prima dubitandi ratio, cum vita & fama similia sint, non tamen eadem. Taceo enim, quod fama reparari possit, imò propriè ab alio & extrinsecus auferri nequeat citra justam causam. Sed vita semel amissa non ita restituitur. Deinde ceu patet ex ratione decidendi primâ, fama inter bona externa hominis refertur, de quibus ipsi disponere licet. Secus est de vita. Adde quod se ipsum occidens Rempublicam membro privet. Alterum verò dissentientium argumentum infirmâ laborat consequentia, quia non

non licet ita colligere: Homo sine justa & fontica causa famam suam postponere nequit, E. non est ejusdem dominus. Nam datur instantia. In *l. in re 21. C. mandat.* quilibet rerum suarum arbiter dicitur atque moderator & tamen hoc arbitrium & dominium vel potius ejus diminutio certis cancellis includitur, ceu patet ex *tot. tit. Inst. quid. alien. lic. vel non.* add. Vultej. *ad pr. Inst. b. r.* Sic etiam minor sine justa causa non potest manumittere servos per §. 5. *Instit. qui & ex quib. caus. manum. non poss. l. justa causa 9. l. si minor u. ff. de manum. vindict.* Vnde tamen non sequitur: E. Minor non est dominus servorum. Sic porro vix ac ne vix quidem concludit hæc consequentia: Pecunia sine justa causa profundi non debet. E. non est in dominio hominis.

§. III. *Tertium* dubium non stringit thesin, nec abservatur antea deductis in Sectione præcedente, quia ea omnia exaudienda sunt salvò jure tertii, & quatenus exinde alteri præjudicium non contrahitur. Deinde neglectus famæ propriæ consideratur saltim respectu sui ipsius, non verò alterius. Et licet concedi possit, quod eò casu, quando fama proximi ex nostrâ quædet fama, aut quando fama requiritur ad præstandum proximo officium, stricto jure debitum, sentiendum sit cum allegato canone; attamen aliud dicendum erit, quando non ex officio, sed charitate proximo prodesse tenemur, quò sensu thesis nostra exaudienda venit. Nec porro obstat, quòd fama non sit in eo, in quem confertur honos, sed in honorante, cum probè distinguendum sit inter famam sive exultimationem deferendam & delatam. Illa in arbitrio honorantis vel æstimantis collocatur, non verò hæc, quia acquisita est propriâ virtute, ob quam quis honoratur.

§. IV. Positò igitur, vel potius suppositò, quod homo sanò sensu famæ suæ dominus sit, quod fama in ejus colloce-

tur potestate instar aliarum rerum, facile patet, quid sentiendum sit de illa alienatione sive deminutione fama, quae fit per obligationem sub amissione fama. Quoniam autem non sufficit ad iustitiam alicujus actus, si saltem una circumstantia rectè se habeat, paulò penitius considerandum est, an præter subjectivam causam alia quoque rectè se habeat. Quod melius fieri nequit, quàm si omnes hujus obligationis causas pro ratione instituti percurramus. Quas ordine exhibebit subsequens.

PARS SPECIALIS,

cujus

SECTIO I

exhibet

DEFINITIONEM OBLIGATIONIS SVB INFAMIA NOMINALEM

SVMMARIA.

(I.) Vnde descendat vox obligationis. (II.) Obligatio accipitur proprie, & improprie. (III.) Latè vel strictè, & itidem vel generaliter vel specialiter. (IV.) Vnde nomen Infamiae. Quid fama denotet. Quomodo à rumore differat. (V.) Quot modis accipiat Infamia. (VI.) Vnde germanicum: *Schelm* descendat. (VII.) Apud Latinos homines nauci variè insignuntur nominibus; modo famosi, modo nebulosus vocantur.

§. I. Cum Jctorum facile Principis Ulpiani testimonio de significatione ipsius tituli, priusquam ad verborum interpretationes deveniatur, sollicitos nos esse oportet. *l. è re est. ff. de reb. credit. extra, oleas non vagabimur,*

si & præsentem rubricam sigillatim examinemus. Nam nomina sunt signa rerum *arg. §. siquidem 29. Instit. de Legat. & ostendunt mentem dicentis l. Labeo 7. §. Servius 2. ff. de suspell. legat. l. non aliter 69. ff. de legat. 3. l. in conventionibus 219. de V. S. Reinck. de Regim. Soc. & Eccles. l. 1. cl. 1. c. 1. n. 1. & verba rebus, non res verbis deserviant, necesse est. Gail. l. obs. 150. num. 6. Est autem rubrica tripartita. Prima ejusdem pars est *Obligatio*. Cujus vocis natales meritò Romanis transcribimus, & à verbò ligo derivamus, vid. Matth. Colerus ad *pr. Instit. de Obligation.* ita quidem, ut præpositio augmentativa *OB* vocis significatum augeat & valde firmiterque ligare significet. Conf. Magnif. Dn. Præles in *Jurisprudentia Elementari. Diss. 35. th. 1. lit. B. Wefenb. ad C. de O. & A. n. 5. & Meier in Col. Argent. eod. tit. th. 2.**

§. II. Et ne contra æquivocationis Syrtis impingatur, è re erit terminum obligationis ab iisdem liberare: Est enim hæc vox inter *πρόσβονα* referenda. *Propriè* & si ab ovo repetere velimus rō obligare saltim pertinet ad res corporales. Vnde à chirurgo dicitur obligari vulnus, ad agricola arbor, à judicis ministro facinorosus. Quam in rem facit non solum locus apud Curt. *lib. 8. cap. 10. §. 28.* sed etiam apud Venulej. in *l. vinculorum 224. de V. S. Vid. Franzk. Dissert. de oblig. in gen. th. 2. n. 2. Donell. lib. 12. commentar. Jur. Civil. cap. 1. Impropiè* verò & ex usu juris applicatur etiam per metaphoram ad res incorporales, quatenus sc. homines invicem nechtuntur intellectualiter. Ita in *l. negantes 9. C. de O. & A.* liberatio contingere nequit, nisi solutà obligatione, & passim nexus ex promissione descendens obligatio sive vinculum appellatur *pr. Instit. de obligation. l. obligationum 3. pr. & §. non satis 1. ff. de O. & A. l. quicquid 99. pr. de V. O. l. Titia 134. in fin. pr. ff. eod. tit.* Quin imò hæc locutio metaphorica in ipso S. Codice reperitur. Et quidem *Proverb. 6. obstrinxisti,*

xisti, dicitur, animam tuam, illaqueatus es verbis oris tui. Conf. *Numer. 20.* Magnif. Dn. Præf. c. l. lit. B. Colerus l. c. Hilliger ad *Donell. lib. 12. cap. 1. lit. D.* ubi etiam affert Euripidis testimonium, qui eadem acceptione usus est.

§. III. Ita autem accepta obligatio vel *latè* omnem adstrictionem sive ex jure in re, sive ad rem oriatur, denotat, arg. §. 5. *Instit. de exception. l. contrahitur 4. ff. de pignor. & hypothec.* Conf. Grot. de J. B. & P. l. 2. c. 10. §. 1. n. 2. Gødd. ad l. 12. pr. de V. S. Frantzk. Ex 12. qu. 1. num. 19. Conf. Vngerpauer Ex. 10. qu. 1. vel *strictè* accipitur, (1) *generaliter* pro omni nexu, quo quis tenetur ad aliquid dandum vel faciendum aut etiam patiendum juxta præcepta justitiæ commutativæ, ita quidem, ut Comprehendat non solum vinculum contractuum, sed etiam delictorum, cum fluat ex factò vel licitò vel illicitò. Locamer *Diff. de caus. act. §. 83.* Perez ad C. de O & A. n. 3. quatenus scilicet ex factò illicito vel alter læditur, vel etiam delicta sunt prohibita, Colerus ad pr. *Instit. de Oblig. quæ ex del. nasc. p. m. 191.* Vultej. ad pr. d. t. Giphhan. *Antinom. Jur. Civil. lib. 3. Diss. 24. tb. 6.* (2) *specialiter* & secundum excellentiam pro nexu ex contractibus oriundo per pr. *Instit. h. t.* Sed penultima & ultima acceptio hujus loci est.

§. IV. Altera rubricæ pars sub voce *infamie* continetur, quæ citra omne dubium originem trahit à præpositione *in* & nomine substantivo *fama*. Fama verò vel rumorem h. e. populi & multitudinis sermonem per l. *testium 3. §. ejusdem 2. ff. de testib.* significat, vel ad hominem & personam refertur. Priori respectu tamen differt à rumore in specie ita dicto. Rumor enim specialiter acceptus non gignit probationem arg. c. 5. *in fin. X. de eo. qui cognov. consangv. uxor.* Perez. ad C. de probat. & *presumption. num. 4.* Fama autem aliis stipata adminiculis vin probandi habet arg. l. *testium 3.*

§ ejus-

§. ejusdem 2. ff. de testib. cap. 27. X. eodem cap. 13. X. de probation. Wefenb. ad ff. de probation. n. 4. Fama certum habet autorem, rumor incertum arg. c. 5. X. de eo, qui cogn. consanguin. ux. fama denique à majore parte vicinia, rumor à minore spargitur per d. c. 5. Meier Colleg. Argent. ad tit. ff. de probation. tb. 3. tb. 13. §. 15. Posteriori respectu est existimatio hominis l. quid ergo 13. §. poena gravior 7. ff. de his, qui not. infam. & tunc iterum vel late sumitur, ut sub se comprehendat bonam & malam famam Molina de J. & J. Tom. 4. Tract. 4. Disp. 7. n. 2. vel strictè & pressius pro bonâ famâ, quæ juxta Callistrat. in l. cognitionum 5. §. existimatio 1. ff. de extraord. cognit. est dignitatis illæsæ status, legibus ac moribus comprobatus, vel est ea hominis qualitas, quâ in numero bonorum civium censi meretur, munerum & honorum capax & ad actus civilis societatis gerendos idoneus reputatur, injuriâ & obtreptione indignus. l. ut tantum 14. §. de filio 1. ff. de serv. corrupt. Hillig. ad Donell. libr. 18. cap. 6. lit. F.

§. V. Ipsum verò infamie vocabulum nunc laxius accipitur pro juris & facti infamia, Calvin. Lexic. Jurid. hoc verbo, nunc strictius pro eâ maculâ, quæ lex aliquem notat per l. Pratoris 1. ff. de his, qui not. infam. l. fratres 27. C. de inoff. testam. Frequentior tamen in jure est prima significatio, in qua infamina variè describitur. Plerumque autem loco generis vel imminutio vel diminutio vel privatio vel læsio existimationis poni solet. Zoef. ad ff. de his, qui not. inf. n. 1. Busius ad l. 1. ff. eod. tit. Verùm quia distincta sunt ipsa privatio existimationis & inde orta qualitas, commodius describitur per maculam ob turpe factum contractam Hahn. ad ff. d. t. n. 1. Marqu. Freher. de Existimat. lib. 3. c. 1. n. 2. §. ult. Molina c. l. n. 4. Et ita in præsentî intelligenda est notio infamiae.

§. VI. Germanicò idiomate hæc macula adfecti dicuntur **Schelman**. **Schelm** autem ex multiplici repetitur origine. Cypræus *Tractat. de Connubior. jur. cap. 13. §. 79. n. 4.* & ex eo Befoldus *Thesaur. Pract. verb. Schelm* deducunt à Teutonica voce **Schild** / quæ scutum significat, ita ut **Schelman** idem sint ac **Schildmen** / seu, qui scutum deseruere secundum autoritatem Taciti *de morib. Germanor.* Olim enim scutum relinquere egregium erat facinus. Alii è contrario **Schelman** dictos volunt quasi **Scholdmen** oder **gescholdene**, & pro illis habent, qui sibilo & exterminatione digni censendi sunt, **Leute / mit denen niemand aus der Kanne trincken soll.** Quod indicant literæ iniales, quæ cum sibilo & collisione dentium enuntiandæ sunt, ceu hoc Latè eduxit Barschamp. *Radic Clausular. cap. 31. §. 3.* Nec à ritate abludit sententia, quæ per mutationem literarum **Schelm** quasi **schlimm** dici confirmat.

§. VII. Apud Latinos hi homines nauci variis insigniuntur emblematis. Et quidem vulgariter & latius famosi appellantur *Vid. l. mulierem 13. ff. de Accusation. l. nam salutem 3. §. cognoscit 1. ff. de Offic. Prefect. vigil. ibi: iam que famosa persona sit. l. famosi 7. pr. ff. ad L. Jul. Majest. l. capitalium 28. §. famosos latrones 15. ff. de pœn. c. 3. X. de consanguin. & affinitat. c. 15. X. de sentent. excommunicat. Gail. 1. Obs. 64. n. 2. Franzk. ad ff. de his, qui noi. inf. n. 2. Gothofred. ad ff. d. t. Freherus de Existimat. lib. 3. c. 3. n. 1.* Alio nomine *nebulones* audiunt à nebulis ac tenebris, quibus gaudent & involuntur. Unde etiam Germanis dicuntur **Leute - Betrüger / die einen hinter das Licht führen.** Vid *Tabor in Racem. Crim. pag. 42. & Barschamp. c. 1. qui putat hanc derivationem congruere cum denominatione furti à furvo sive nigro, aut eo, quod noctu fit §. furtum 2. Inst. de Oblig. que ex delict. & in l. furtum. 1. pr. ff. de furt.*

SE-

✿(13)✿
SECTIO II.

de

CAUSIS OBLIGATIONIS SVB
INFAMIA INTERNIS.

SVMMARIA.

(I.) Consideratur hac obligatio vel in se, vel relatè. Internas causas constituunt forma & materia. Externas efficiens & finis. Forma est vel generica vel specifica. Illa in vinculo juris consistit, hac præter necessitatem & jus requirit. Requirit alii circumstantiam temporis. (II.) Materia subjectiva hoc loco absolvitur Creditore & Debitore. Qualis sit debitor. (III.) Dubitatur, an quis comodo fieri possit debitor. Respondetur, quod possit. (IV.) Creditor hic non infert debitori injuriam. (V.) Objectum est commune cum reliquis obligationibus. (VI.) Respondetur ad l. 38. §. 5. de V. O.

§. I. Superatà nunc æquivocatione & pensitatis generalioribus rectè fit progressus ad specialiora & sic ad ipsam obligationem, quæ sit sub infamia, quæ consideratur vel in se & absolutè, vel relatè, In se spectata describitur. quod sit vinculum juris, quo necessitate fugiendæ existimationis maculæ adstringimur ad aliquam rem solvendam aut factum præstandum. Es consideranda est in causis, tum internis, tum externis. Internas constituunt forma & materia, externas efficiens & finis. Quamvis autem infamia ipsa causam formalem non agnoscat, quia ipsa infamia est forma constituens infamem. Quemadmodum igitur non datur materia materiæ, ita nec forma formæ & consequenter illa ipsa sit accidentalis quædam & moralis forma; attamen ipsa obligatio ad infamiam suam agnoscit formam. Per quam intelligi-

ligitur essentialis, quæ iterum est vel genericia, vel specifica. Generica, & quæ cum aliis obligationum speciebus convenit, consistit in vinculo juris & necessitatis, *arg. l. obligamur 52. §. lege 5. & §. necessitate 7. ff. de O. & A.* Specifica præter necessitatem & jus insuper requirit, ut fiat sub vinculo infamiae, h. e. ut quis se adstringat ad sustinendam infamiam, quando debitor ita alteri ad satisfaciendum se devincit, daß Er ein Schelm seyn wolte/ wenn Er nicht zurechter Zeit bezahlete/ vel bey Verlust seines ehrlichen Namens/ vel wenn Er nicht richtig wiederum bezahlen oder seinen Bürgen lösen und entheben würde/ daß Er ein Schelm und unredlicher verlogener Mann seyn wolle/ vel simpliciter, bey Schelm-schelten. Wehner. verb. *Behandlung.* Antonius Hering. *de Fidejussorib. cap. 19. num. 140.* Quandoque tamen etiam solet paulò restrictius & specialius hæc obligatio fieri, v. g. *Man soll mich nicht vor einen ehrlichen Mann/ Weib oder Jungfrau halten/ man soll mich nicht vor einen ehrlichen von Adel/ Doctor oder Bürger- Meister halten/ &c.* quos posteriores sub infama obligandi modos præ aliis hodiè frequentari attestatur Barschamp. *Radic. Clausul. cap. 31. §. 1. n. 23.* Addit prædereà Gallerat. *de Renunciation. tom. 2. cent. 1. Renunc. 28. num. 3.* aliud hujus obligationis essentielle requisitum, quod consistit in circumstantia temporis. Debet enim juxta ejus mentem consensus ex parte obligandi tempore contumeliæ & opprobrii intervenire, non verò ex intervallo sequi. Secutus est hac in re Colerum *in process. Executiv. P. 1. cap. 8. n. 70.* qui hanc obligationem ad amussim moderaminis inculpatæ tutelæ exigit, & sicut in hac requiritur, ut ultio fiat in continenti, ita & infamiam in continenti sequi debere statuit. Sed discedit D. Stryck. *de Cautel. Contract. Sect. 2. cap. 6. §. 17.* ex eà ratione, quod supposità validitate hujus pacti quoad momentum non

non competat debitori facultas pœnitendi, cum ipsa passio jam facta sit necessitatis. Præterea etiam supra *Parte Generali Sect. 2. §. 2.* ostensum fuit, quòd vita & fama inter disparata referenda sint. Non tamen dubitandum est, quin etiam forma accidentalis omnium obligationum, quatenus vel purè, vel sub conditione, vel in diem, vel ex die &c. contrahi solent. Vid. Tabor in *addit. ad Meieri Colleg. Argent. tit. ff. de O. & A. th. 10.* Franzk. de *Obligation. th. 29.* Obligationi sub infamia rectè applicetur, cum quod in genere verum est, id in omni quoque specie procedat.

§. II. *Materia est vel subjectiva, vel objectiva. Subjectiva materia* ceu in omnibus obligationum specibus, ita & hoc loco absolvitur creditore & debitore. Omnis autem creditor & debitor instructus esse debet potestate, sive liberâ rerum suarum administratione & voluntate seu libero consensu. Magnif. Dn. Struv. *Syntagm. Jur. Civil. Exerc. 6. th. 36. & 41.* Hahn. *ad ff. de pact. num. 5.* Vnde facillè colligitur, quid censendum de personis quibus consensus denegatus, quo pertinent pupillus, infans §. 10. *Instit. de inutil. stipulat. furiosus, l. furiosi 40. de R. I. mente captus, §. 4. Instit. de Curator. it. extremè ebrius, arg. c. 14. X. de vit. & honestat. Cleric. Dn. Struv. c. 1. th. 37.* Conf. Donell. *lib. 12. Commentar cap. 22.* & Meier *Colleg. Argent. de O. & A. th. 7. & 8.* Nec difficile judicatu est, an personæ, quibus vel rerum suarum administratio interdicta, quales sunt prodigi, *l. furiosi 40. de R. I. Zœf. ad ff. de pact. num. 11.* vel quæ potestati dominicæ aut patriæ subjectæ sunt ad paciscendum sint habiles, Conf. Frantz. *dict. dissert. de obligat. th. 2. can. 2.* Rennem. *Jurispr. Memb. 3. Disp. 1. th. 18. & 39.* Carpov. *p. 2. c. 15. d. 1. seqq.* qui omnes latè examinant, quò usq; hæ personæ vel naturaliter tantum vel civiliter obligentur, ad quos benevolum Lectorem remitto, heic sufficiat, quod omnes personæ, quæ in genere

C

vel

vel habiles vel inhabiles ad obligandam inveniuntur etiam obligationis sub infamia subiectum vel naturaliter vel civiliter constituent. Vid. hac de re latè Dn. Præses c. l. th. 7. per tot.

§. III. Magis ad rem pertinet præsentem inquirere in debitorem, sive illam, qui promittendo ad infamiam se obligavit, & creditorem, cui ita obligatur. Certum equidem est, quod infligenda infamia tanquam pœna ab illo sit infligenda, cui jus infligendi pœnas compeit, & porro privatus nullam in alterius famam potestatem sibi vindicare possit arg. l. Pratoris r. de his, qui not. inf. l. palam 43. §. pen. ff. de Rit. Nupt. vid. Donell. Commentar. lib. 18. cap. 6. Willenb. ad ff. P. i. Disp. 11. th. 14. Hering. de Fidejussor. cap. 19. n. 135. Wefenb. ad ff. de his, qui not. inf. n. 3. qui pro hac sententia, & quod per privatam conventionem non possit fieri fama diminitio, alleg. l. non distinguamus 32. §. Julianus 6. de Recept. qui arbitri. recep. cum tamen aliud in eâ disponatur teste Gothofred. ibid. lit. H. & Hahn. ad ff. n. 3. cod. tir. Hòc tamen non obstante ex suppositis supra in Part. General. propter dominium, quod homo in famam habet rectè statuitur, quod sub infamiae notâ quis se obligare alteri possit, executione Majestati vel verè, vel analogicè tali, relicta. Quin imò, etiamsi Jus aut Majestas cives infames non pronunciet, opinione tamen hominum & re ipsa propter turpe & inhonestum factum infames fieri leguntur in l. bonori 2. de obsequ. Parent. & patron. præstand. aut quandoque levis notâ maculâ aspergi arg. l. fratres. 27. C. de inoff. testam. propter turpe factum antegressum arg. l. ictus 22. ff. de his, qui not. inf. Turpe autem factum esse promissis aut pactis non stare in tantum caret dubio, in quantum certum est illud turpe dici, quod juri naturali adversatur. Jam verò illud dicitur, pacta servanda esse & promissis standum, Ex quo deinde oritur desertio illorum, quibus fides cordi est, & sic a-

mis-

missionem famæ casatur, quæ ex parte sub infamîa promittentis ia voluntaria & merè passiva est, quamvis ex parte conversantium aliquid positivi in se contineat.

§. IV. Creditorem quod atinet, illum quoque peccare autumat Colerus *in Proc. Exec. P. 1. c. 8. n. 75.* quod iudiciorum vigor, jurisque publici tutela in medio constituta sint ad arcendam vindictam privatorum & exinde descendentem publicæ tranquillitatis turbationem *l. nullus 14. C. de Judæis l. non est singulis 176. de R. I.* nec non inferendam alteri injuriam *can. non inferenda caus. 22. qu. 1.* Verùm, non ipse creditor vindictam exercet privatam aut infamiam infert debitori, sed debitor ipse illam sibi contrahit ex non servatâ fide & neglectis promissis. Vid. *infr. Sect. 3. §. 2.* Nec creditor injuriam infert, Sed debitor propria notatur culpa, cum volenti non fiat injuria. *c. scienti de R. I. in 6.* Hoc interim omnia caret dubio, quòd nullum fundamentum ponendum sit in *l. si quid 7. de solut.* ubi ex famosa causa debitum exigi potest, cum ibi sermo sit de causâ autoritate juris famosa, prout ostendunt exempla allata. Conf. D. Stryk. *de Cautel. Contr. Sect. 2. c. 6. §. 17.* Quæ autem hæcenus dicta sunt restringit Gallerat. *l. c. num. 6.* ad illum saltim casum, quando quis nomine proprio hoc pacto se obstringit, non verò pro alio, ad id scil. ut adem effectus subsequatur.

§. V. In causa *objectiva* nil peculiare occurrit, sed quæ in genere locum habent in omni obligationis specie, possunt etiam prædicari de obligatione sub infamia. Quemadmodum igitur res & facta obligationem constituunt *l. obligatio-num substantia 3. pr. ff. de O. & A. Donell. lib. 12. Commentar. cap. 20.* omnes res in obligationem deductæ debent esse in commercio *§. 1. & 2. Instit. de R. D. l. inter stipulantem 38. §. sacram 5. ff. de V. O. & in rerum natura minimum potentia arg. l. pactum 46. ff. de pact.* facta vero propria *§. 3. Instit.*

Inst. de inut. stipul. nec impossibilia l. si stipulor. 35. pr. ff. de V. O. aut turpia seu illicita l. ex eo 4. C. de inutil. stipulat. l. generaliter 26. ff. de V. O. Dn. Praeses cit. l. thef. 8. Meier. c. l. th. 9. Frantzk. c. l. th. 3. Magnif. Dn. Struv. Ex. 6. th. 43. seq. ad impossibilia enim nemo obligatur l. impossibilem 185. de R. J. l. si quis in gravi 3. in pr. §. 4. §. 6. ff. de Scto Silanian. c. nemo. 6. de R. J. in 6. Dn. Richter Cent. Regul. reg. 4. ita etiam haec omnia requiruntur in objecto obligationis sub infamia. Imò Proculus in l. nepos 125. de V. S. expressè rejicit obligationes ad facta, quae salva dignitate praestari nequeunt. Quod Labeo in l. avus 79. §. pater. 1. ff. de Jur. dot. explicat de factis praestationibus turpitudini & infamiae obnoxiiis. Conf. Goed. ad d. l. 125. de V. S. Unde est, quod non solum Colerus in Process. Execut. P. I. c. 8. num. 74. Hering d. Fidejuss. cap. 19. n. 157. & post eos Dn. Stryk. de Cautel. Contr. Sect. 2. c. 6. §. 17. obligationem sub infamia factam pro impletu impossibili ducant. At verò, licet certissimum sit, pacta turpia invalida planè esse, exinde tamen colligi statim non potest, quòd sub horum censum etiam haec obligatio veniat, cum in Part. General. satis demonstratum sit hanc obligationem nihil mali aut turpitudinis in se continere: Quaecunque enim ex jure infamiam concessò fluunt, pro inhonestis reputanda non sunt. Praepriis, quia obligationes adjectionem poenarum, inter quas etiam infamiam referri perquam notum est, non respiciunt. Vid. §. 7. Inst. de V. O. l. stipulatio 38. §. alteri 17. ff. eod. tit. §. 18. Inst. de inut. stipulat. l. obligationum 44. in fin. de O. & A. Conf. Vinnius ad cit. §. 7. Inst. de V. O. add. §. 20. Inst. de inutil. stipulat. & Meier c. l. th. 9.

§. VI Aliter incedit Hering. d. l. qui allegat l. inter stipulancem 83. §. sacram. 5. ff. de V. O. ubi expressè asseritur, quod neque civile neque naturale sit casum adverstamque

que fortunam hominis liberi spectare, ac proinde concludit, quòd nec civile sit quando quis se propria voce infamem redditurus sit. Sed loquitur allegat. textus de eà quaestione, an quis possit alterius famæ detrudere? quæ diversa est à præsentī, quæ quaeritur, an suam ipsius famam quis possit deminueret? Et supra jam dùm dominium infamam restrictum fuit ad famam propriam *conf. Part. Gen. Sect. 1. §. 2.* Imò Gothofr. *ad c. l. Paulum* intelligit de casu, quò expectatur mors alterius, & hanc in rem adducit *l. si quis 9. §. sed si 1. ff. de liber. & posth.* Sic etiam Gylmannus *lib. 1. Decisio. Cameral. 9. n. 30.* ex hoc mediò terminò turpitudinem obligationis sub infamia probaturus est, quòd sicut nemo se obligare possit ad mutilationem vel Amissionem alicujus membri per *l. liber homo 13. pr. ff. ad L. Aquil.* ita nec procedat obligatio *hey Schelmschelken* / cùm hominis vita & honor equiparentur. Cui satisfactum videtur supr. in *Part. General. Sect. 1. §. 2. & Sect. 2. §. 2.* ubi ostensum, quòd vita & fama sint disparata, à quibus firmiter non infertur. Nec tandem obstat *l. filius 15. de condit. Instit.* ubi facta, quæ lædunt existimationem pro moraliter impossibilibus habentur. Jam verò promissio cum adjectione infamæ facta famam lædit, E. inter illicita connumeranda videtur. Vid. *Welmer. verb. Behandlung.* Verùm non promissio, sed non servata fides fama detrimentum affert, sicuti generaliter in omnibus pactis licitis juris est, ut illis contraveniens contra jus naturæ peccet & sic famæ notam patiatur. Quemadmodum igitur alia pacta id propter non sunt rejicula, quòd contravenientem in turpi factò constituent & sic apud bonos & graves viros eundem suspectum reddant, si non serventur, ita nec promissio sub infamia. Adde quòd alias neq; indirectè sibi possit infamiam accere sere malè agendo contra *l. Decuriones 5. C. ex quib. caus. inf. irrog.* Quicquid sit, & licet hæc ita in Theo-

rica veritate optime subsistant, contrarium tamen in praxi observatum fuit & in Camera Imperiali, in casu, da ein Junggesell einer Jungfrauen die Ehe bey Schelm-schelten versprochen und nicht gehalten / adjectio infamiae pro non adjecta fuit habita, & sic effectus daß der promittens darum seiner Ehre entsetzet wurde / denegatus. Vid. Gylmann. *l.c. n. 36.* Quamvis in causa ejusdem victoris Cicensis, qui se in praesentia multorum bey Schelm-schelten obligaverat ad comparandum in judicio, nec tamen comparuerat anno 1632. d. 20. Junii tali obligationi non omnis effectus denegatus fuerit, dum à Prætura Provinciali toti victorum officio notificata fuit. Imò expressè addebatur, und welcher massen derselbe seines ehlichen Nahmens halber graviret und beschwehret sey. v. D. Abr. Bejerus in *tract. d. concubitus opificum part. 3. c. 5. §. 14.*

SECTIO III.

de

CAUSIS OBLIGATIONIS SVB
INFAMIA EXTERNIS.

SVMARIA.

- (I.) *Obligatio sub infamia est juris naturalis negativè. (II.) Causa finalis propria est ut promittens in casum non servati pacti maculam incurrat.*

§. I. **H**actenus de causis obligationis sub infamia internis, sequuntur externae, *Efficiens & Finalis.* Omnis autem obligationis causa efficiens vel remota est vel propinqua Remota est jus, illudque vel naturale vel civile. Frantzk. *Ex. 9. qu. 1. Tabor. Partition. Elementar. P. 3. Sect. 3. §. 14.* Propinqua est conventio super facto vel licito, vel illicito sive delicto. Magnif. Dn. Praeses *l. c. th. 6. Locamer de caus. action. th.*

th 38. Giphani. *Antinom. Jur. Civil. lib. 3, disp. 24. th. 6.* Meier
c. l. th. 6. Magnif. Dn. Struv. *Exerc. 6. th. 31.* Sed inquirendum
 erit, an etiam præfens obligatio oriatur ex iisdem causis. De
 proxima nullum est dubium, quia impossibile est, positâ
 obligatione negari conventionem. Sed de remota majus
 superesse videtur dubium. Et quidem quod attinet jus natu-
 rale, illud vel positivè tale est, vel negativè. Negativè juris
 naturalis esse dicitur, quod eidem non repugnat, licet ab
 eodem non præcipiatur Hug. Grot. *de. J. B. & P. l. i. c. 1. n. 9.*
 Gv. Grot. *de Princip. jur. nat. cap. 2. n. 1.* Quamvis igitur obli-
 gatio sub infamia positivè non sit juris naturalis, non tamen
 illi repugnat, & sic negativè ei adscribitur. In jure civili
 quoad literam quidem non confirmatur hæc obligatio, ex
 mente tamen ejusdem elicit posse, dubium non patitur per
 supra dicta *Sect. 2. §. 3. in fin. & §. 5. in fin.*

§. II. Finale[m] causam vel communem habet cum reli-
 quis obligationum generibus, quò pertinet datio rei §. 14.
Instit. de action. l. non videtur 167. de R. I. præstatio facti
l. stipulationes 72. pr. de. V. O. Conf. Dn. Præses *h. c. th. 10.*
 Meier. *c. l. th. 11.* vel propriam & ab hac distinctam, ut scil.
 in casum non servati pacti, h. e. non præstitis neque datione
 nec facto promittens maculam incurrat ex opinione homi-
 num, idque ideò, quòd promissis non steterit, cum tamen
 potuerit, nullo legitimo detentus impedimento. Quæ finalis
 causa tamen cum effectu primo concurrat. Vid. Dn. Stryk. *de*
Cautel. Contr. Sect. 2. cap. 6. §. 17. Hering, *de Fidejussor. cap. 19.*
num. 158. Add. Besold. *Thesaur. Pract. verb. bey Schelm-*
scheiten Et hæc etiam sufficiant de obligatione sub infamia
 absolutè & in se spectata, consideranda nunc respectivè id-
 que in

SE-

☉ (22) ☉
SECTIONE IV. & VLTIMA

de
EFFECTV & AFFINIBVS OBLI-
GATIONIS SVB INFAMIA.

SYMMARIA.

- (I.) *Obligatio sub infamia non equipollet juramento.* (II.) *Ad affinia pertinet* (1) *Obstagium.* (III.) (2) *Obligatio ad carceres.* (IV.) (3) *Pactum quo debitor in casu non facta solutionis se obligat ad operas.* (V.) *Ab harum obligationum natura planè recedit obligatio sub amissione certi alicujus membri.* (VI.) *Nec non obligatio sub amissione vitæ.*

§. I. **O**ccurrit autem respectiva consideratio aut in Effectibus, aut in Affinibus. Effectus ad instar finis duplicis sunt generis. Alii enim coincidunt cum effectibus reliquarum obligationum, alii separatam habent naturam. Illi in duas classes abeunt, actiones scilicet & exactiones *l. rem 1. §. cum autem 7. C. de rei ux. act.* quæ vel statim fieri possunt, vel post tempus vel demum post impletam conditionem *Dn. Præses d. l. th. n. Meier. c. l. th. n. Frantzk. c. l. th. 36. seq.* Diversum planè & peculiarem effectum monstrat §. ult. *preced. Sect.* quanquam illum non observer aut amplectatur praxis Cameralis per dicta supra in *Part. Spec. Sect. 3. §. 6. in fin.* Rectè interea pernegat Wehner verb. *Behandlung/* quod obligatio bey *Schelm=*schelten juramento equipollet, & sic eundem cum eò effectum producat. Negatà enim formà juramenti, negatur formatum, & sublatà formà tollitur effectus. Nec obstat, quòd promissio bey *Fürslichen/Gräfflichen oder Adelichen Ehren* &c. juramento equipollet.

pollere dicatur. Præterquam enim quod & hæc ipsa pro ve-
ro juramento habenda non sit propter deficiens essentielle
juramenti requisitum, ut videlicet fiat per rem sacram Frantzck.
ad ff. de jurejurand. n. 26. & saltim pro juramento habeatur
quoad vim obligandi & remedia rescissoria removenda, il-
ludque tunc demùm, quando juramentum præcisè non exi-
gitur. *Carpzov. 2. c. 36. d. 9. Hahn. ad ff. de jurejurand. n. 5.*
Hillig. ad Donell. lib. 24. cap. 13. p. 1222. accedit etiam, quod
talis promissio similis sit obligationi sub infamia non tamen
eadem. Quamvis, quod obiter notari potest, generali con-
suetudine Germaniæ prælaudata promissio vim juramento-
rum nacta sit, *Gail. 2. Observ. 59. Bronch. Miscell. 1. assert. 60.*
Richter. dec. 33. Mynsing. 1. Obj. 17. sicuti etiam promissio per
veritatem bey der Wahrheit juramento æquiparari solet te-
ste *Lymn. ad Capit. Carol. V. art. 31. verb. Im Nahmen
der Wahrheit.*

§. II. Inter Affinia nostræ obligationis refertur (1) *Ob-
stadium*, Germanicè, **die Leistung oder Verbindung zum
Einlager** / quod est conventio quædam de sistendo & non
recedendo ex certò locò, donec conventis satisfiat. *Gastel.
Spec. Jur. Univ. c. 48. n. 16. Tabor. in addit. ad Meier. Coll.
Arg. ad tit. ff. de re judicat. th. 101.* Quæ conventio qui-
dem in se nihil vitii continet, cum aliàs respectu Holsatiæ
confirmari non potuisset per *Instrument. Pac. Osnab. a. 8. §.
de indaganda in fin.* nec aliorum locorum statutus v. g. Lu-
satiæ, recipi, *Gail. de Arrest. cap. 9. n. 15. Wehner verb. Lei-
stung.* add. **Reichs-Abschied zu Augsburg** de anno 1548.
tit. von wucherlichen Contracten. L. X. lib. 2. art. 11. Imò
Colerus c. l. n. 19. à jure gentium hujus pacti justitiam reperit
arg. §. servi Instit. de Jur. person. Postmodum tamen, tum
obstigia nihil aliud erant quam meræ helluationis teste *Be-
fold. verb. Leistung* / abrogata fuit ejusmodi conventio non

solum per LL. Imperii. Vid. Reform. Polit. de anno 1577. tit. von wucherlichen Contracten §. wiesohl auch / sed etiam Saxonicas vid. Carpzov. 2. c. 23. de. 30. fuit interdicta exceptis locis quibusdam, in quibus tamen adeo restricta est, ut mulier ita se obligare soleat, Unfall aber ich oder meine Mitbeschriebene säumig seyn würden / wil ich nach der Gläubiger Willen und Gefallen auf erfordern einen ehelichen fürnehmen Mann gen N. zum Einleger schicken / teste Hering. de Fidejussor. cap. 17. n. 76. Conf. Strauch. Diff. Justin. 14. §. 16. ibique D. Thomaf. Mindan. de Process. 1. cap. 47. n. 16. Aliam obstagii formam affert Colerus c. l. n. 25.

§. III. Porrò & (2) affinibus obligationis sub infamia accensetur obligatio ad carceres, quam de jure subsistere probat Mynsing. Cent. 6. Obs. 51. Conf. Hering. c. l. c. 10. n. 163. & 167. & citati ab Hilliger. lib. 27. c. 3. lit. GG. vid. l. Titius 9. ff. de serv. export. l. quod 3. §. si cum 4. §. si quis 5. ff. d. lib. hom. exhib. Gail. 2. obs. 45. n. 3. Nec obst. l. qui filios 6. C. que res pign. Nam vel exaudienda est de oppignoratione, quæ fit cum traditione possessionis, & carceris privati præ se fert speciem. Vid. Thomaf. ad Strauch. c. l. vel cum Brunnemann. ad eandem de oppignoratione liberorum hominum. Dissent. Rittershus. ad Nov. P. 3. c. 3. n. 21. De Jure Saxonica Elector. certum est, quod ejusmodi obligatio approberetur per. P. 2. const. 21. ibique Carpz. d. 1. seqq. Et testatur Mevius ad Jus Lubecens. Lib. 1. tit. 3. art. 1. quod etiam statuta Lubecens. consentiant. Sicuti aliorum locorum statutis idem asserit Stryk. de Cautel. Contract. Sect. 2. cap. 1. §. 39. modò tamen requisitus capiatur. Captura enim est species Jurisdictionis, & si à privatis fiat, tumultibus & rixis ansam præbet, præprimis, si creditor resistentem inveniat debitorem. Coler. d. l. c. 6. n. 10. seqq.

§. IV.

§. IV. Nec (3) hic omittendum pactum, quo debitor in casu non facte solutionis se obligat. ad operas tam diu præstandas, donec satisfiat creditori? eum & hoc inter inhonestam referri nequeat. Nam operari & liberalia servitia subire non est species servitutis, sed modus exsolvendi debiti. Accedit, quod debitor retineat libertatem & alias facultatem habeat operas suas aliis pro certa mercede locandi. E. etiam ipsi licebit creditori operas quasi in solutum addicere. Nec perfidia debitorum impunita esse debet. Gail. de pac. publ. lib. 2. cap. 2. num. 23. Mindan. lib. 2. de Mandat. §. 10. Hilliger. 27. cap. 3. lit. III. Mev. ad Jus Lubecens. lib. 1. tit. 3. art. 1. num. 93. seqq. Quod etiam verum est in operis perpetuis, maximè si debitor pauper sit, nec unde solvat, aut alias vivat, habeat. Colerus de Process. Executiv. P. 1. cap. 9. num. 24. seqq. Imò non solum in Hispania & Florentia, sed etiam in foro Saxonico extra provincias Electoris usu servatur traditio debitoris non solvendo existentis ad manus creditoris, wird der Schuldener dem Gläubiger an die Hand oder Halsstet gegeben. Zanger. de Exception. P. 3. cap. 1. num. 142. Richt. decis. 41. num. 51. Carpz. P. 2. c. 22. d. 1. Hering. de Fidejussor. c. 6. n. 256.

§. V. Sed ab harum obligationum natura planè recedit obligatio sub amissione certi alicujus membri, cum nemo sit dominus membrorum suorum arg. l. liber. homo. 13. ff. ad L. Aquil. can. si non licet caus. 23. qu. 5. l. stychus 16. de. pecul. legat. Vasqu. illustr. Controvers. lib. 5. cap. 21. num. 6. Hering. de Fidejussor. cap. 20. §. 9. num. 40. Ziegl. ad Grot. 2. c. 21. §. 11. Unde etiam apud Gvidonem Papez quest. 278. decisum est, quod testi, qui juravit, se veritatem dicturum sub pœna amissionis manus, non debeat ascindi manus. Imò in genere homo membrorum suorum non dominus, sed usufructuarius existit. Vid. Lessius de J. & J. L. 2. cap. 4. dubit. 10. Ex quo fluit,

D 2

quod

quod nec valida sit obligatio ad torturam aut bannum Gail. de Pac. publ. lib. 2. cap. 2. num. 13. seqq. Mindan. l. 2. de Mandat. cap. 71. §. 11. Exceptio est & valet quandoque mutilatio membri sanitatis & curationis gratia. Molina de J. & J. Tom. 4. Tract. 3. Disp. 1. n. 10.

§. VI. Multò minus obligatio sub amissione vitæ hic locum invenit, cum nemo jus tale habeat in vitam, ut eam sibi ipse adimere, aut adimendam obligare possit. Nam nobis dominium non est, nisi in res tales, quas nostra industria nobis asciscere possumus, nec fundamentum omnium accidentium potest esse accidentalium; Jam verò vita est fundamentum omnis domini humani. Imò ipsæ Pandectæ S. omne homicidium damnant Exod. 20. v. 13. Actor. 16. v. 28. Surdus de Aliment. tit. 1. qu. 39. num. 1. Georg. Mundius à Rodach. volum. 2. consil. 20. per tot. Grot. de J. B. & P. lib. 2. cap. 21. §. 11. ibique Johannes à Felden Leslius cit. loc. Molina cir. loc. Nec obstat. l. sed si §. si ipse servus 7. ff. de pecul. Nam ibi vocabulum naturaliter non denotat jus naturale, sed vires naturales, ita ut sensus sit, quod servus secundum facultates phisicas possit manus sibi admoveere. Hahn. & Bachov. ad Wesenb. tit. ff. ad. L. Cornel. de Sicar. Diss. Gudelin. de Jur. noviss. lib. 5. cap. 17. in fin. Conf. tamen Grot. de J. B. & P. 2. cap. 19. §. 5. v. 4. Et ita tandem divina sevente gratia pro ratione instituti, & prout ferebat thematis præsentis rarior tractatio & Commentariorum ejusdem penuria, theses non ad integrum tractatum, sed exercitium aliquod disputatorium distinctas, absolvimus. Deo in unitate trino sit laus, honor & gloria sine

FIN E,

Poli-

Politissimo

JOH. HENRICO HORNIO.

Jurium Cultori

S.

PETRVS MÜLLERVS, Jctus.

* * *

Ambrosiam studiorum qui semel degustavit
subactoris judicii palato, saturari nequit:
sed ejus dulcedine quasi delinitus, curis
omnibus aliis se submovet, solus in hac
cura. Non satis esse sibi putat nosse verum, ac
posidere doctrinæ suppellectilem, sed ut acuat ani-
mum, pectusque muniat, principio medium, &
quo discrepat inum explicet, ut cuncta sint conso-
na conformi cursu, sollicitus est. Sic Tibi, *politissi-
me Horni*, Castalidum chorus læto modulamine
gratur legale hocce specimen dum discursu placi-
do nobile verum producis famamque cum gloria
exdentis, multosque ad amorem Tibi largiter dan-
dum obligas. Hicce labor sit Tibi felicissimus, inque
Te sint omnia plena DEI. Te aliquando insigni pal-
ma donet Adorea, in qua sit perpetuatus honos Pal-
ladis. Vale.

D 3

Accen-

Accensent famam veterum monumenta Deabus,
Ac ejus nomen cultu veneranter adorant.
Ipse sacer Codex fama quoque jura tuetur,
Ac instar vitæ curam commendat & urget.
Suscipiunt famæ causam sancita Quiritum,
Restituunt læsam, firmant, servantque beatam,
Hinc tua sunt, FAUTOR, cedro conamina digna,
Qui doctæ, quæ sint famæ pia vincula, monstras.
Perge bonam tibi met justè conquirere famam.
Sic crescit virtus, nomen, sic crescis honore.

Sic nobilissimo Dn. Respondenti ó. p. ægidos
vovet

CORNELIVS TOBIAS HERDA, Iſenac.

Almæ dum Themidos conscendis pulpita, FAU-
TOR,
Gratulor ex animo prospera quæque precans.
Sancta Trias faxit, posthac ænigmata solvas
Legum, Te celebrem quælibet ora canant.
Ut proſis patriæ, fructus & commoda quæras,
Ut quoque cognatis gaudia multa feras.
Dives AMALTHEÆ CORNU Tibi prospera donet
Ac Te fortunæ munera larga beent.

*Ita gratulabatur Præclarè Docto
Dn. Respondenti*

JOHANNES CASPARVS MÜLLERVS,
Meinungensis.

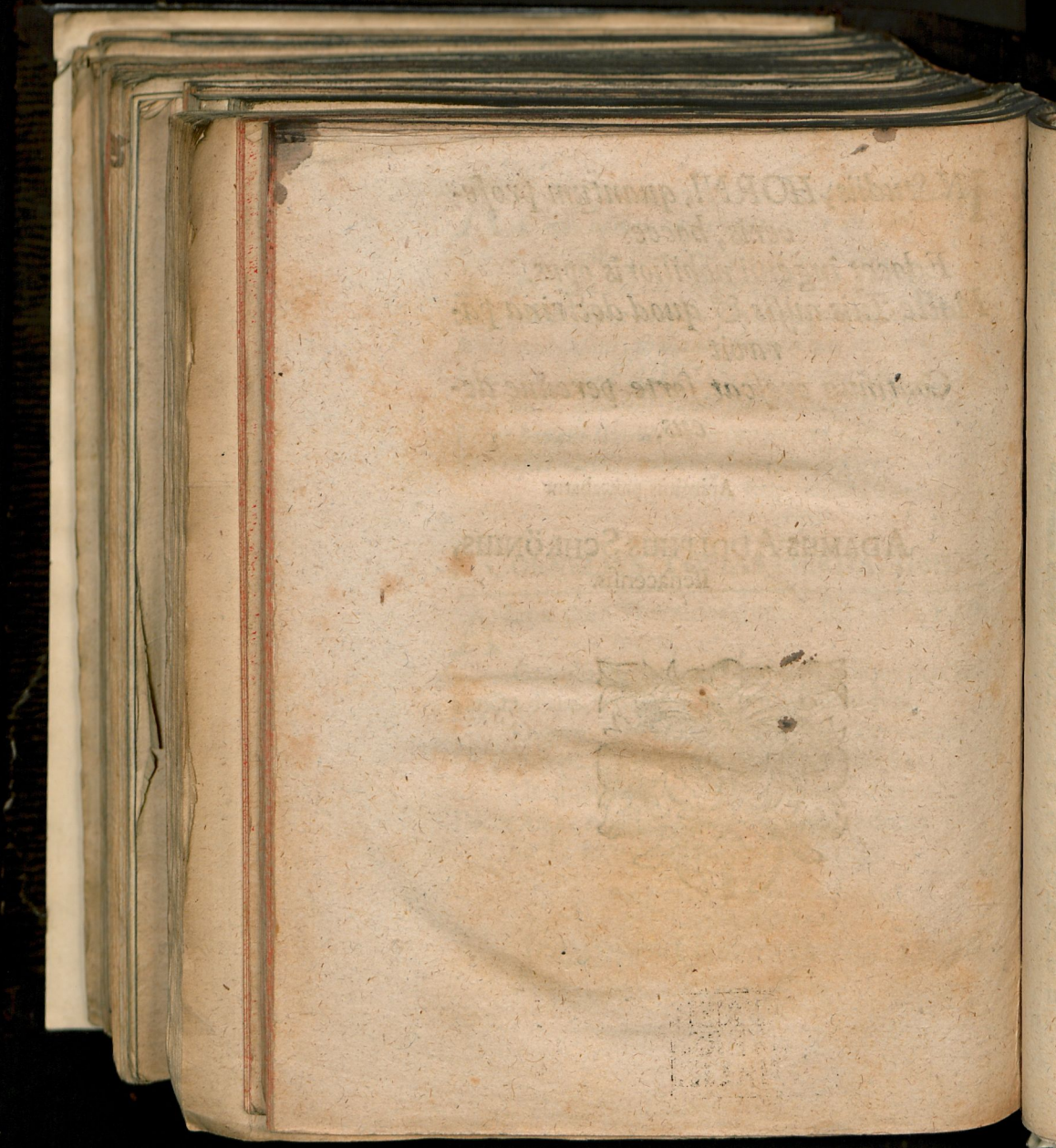
In

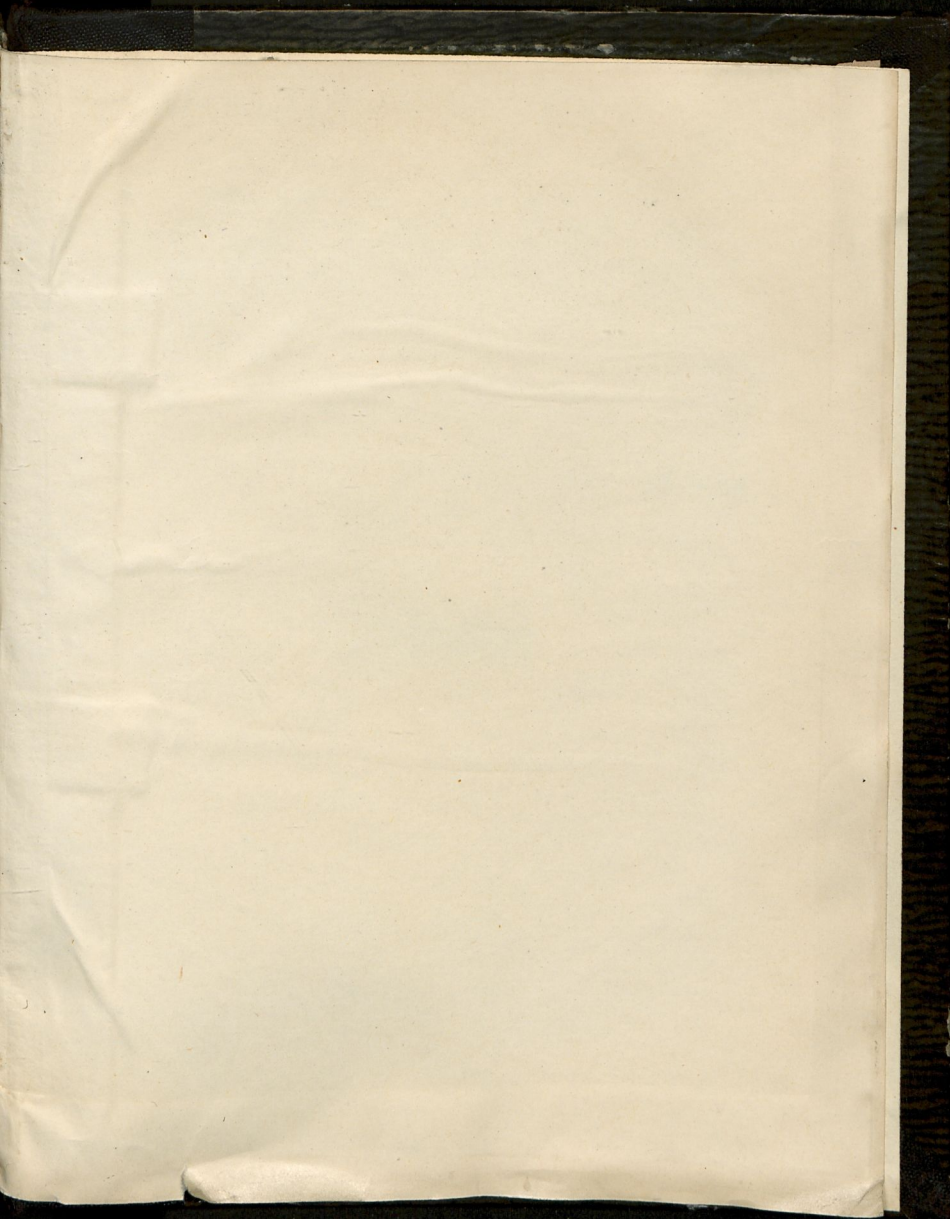
IN Studiis, HORNI, quantum profe-
ceris, hocce
Edocet ingenii nobilioris opus.
Maeste Tuis ausis & quod doctrina pa-
ravit
Continua crescat sorte perenne de-
cus.

Animitus præcabatur

ADAMUS ADOLPHUS SCHRÖNIUS,
Hcnacensis.

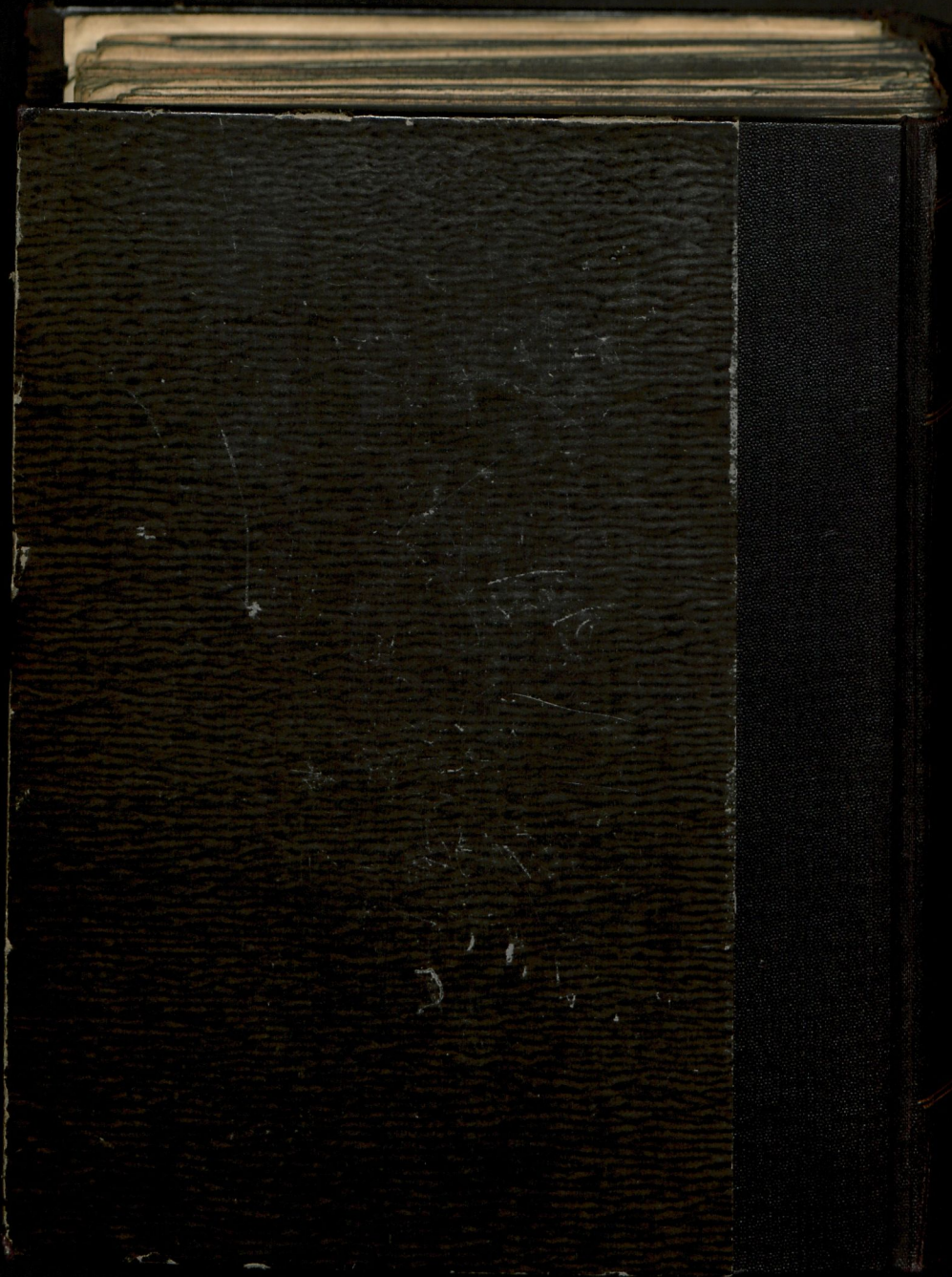
Jena, Diss; 1689 A-M

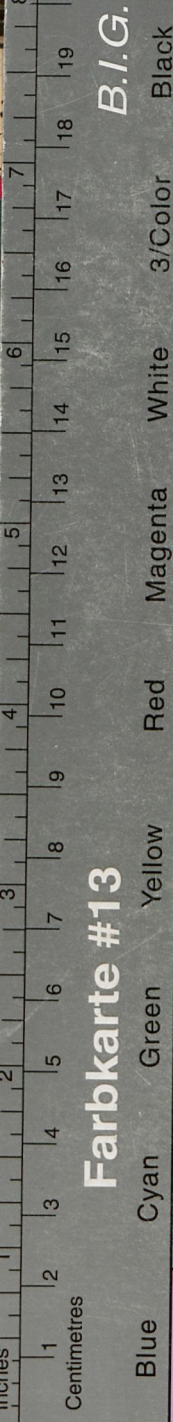

f
sb.

1017

Farbkarte #13

B.I.G.

C. D. *G. 29. nov. 1789*

DE
OBLIGATIONE
SVB INFAMIA

1689, 17^a
24

By Schelmschelten/

in Incluta Academia Jenensi

Ejusdem

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DOMINO

IOHANNES GVILIELMO,

DVCE SAXONIAE, JULIAE, CLIVIAE ATQVE
MONTIVM, ETC. ETC.

PRÆSIDE

PETRO MÜLLERO, JCTO,

Confiliario Saxonico, Pandect. Prof. Curia Pro-
vincialis, Scabinat. & Facultatis Jurid.

Affessore,

In Auditorio Jctorum

d. Julii 1689.

disputabit

JOHANN. HENRICVS HORN/

Molavia-Osterlandus.

JENÆ,

Typis PAULI EHRLICHII, 1705.

